

○ Консультація спеціаліста

Зміни в оплаті праці

Мінсоцполітики та МОЗ підкоригували працеоплатні умови працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення.

Як відомо, в бюджетній сфері для галузі охорони здоров'я та галузі соціального захисту населення основний оплатно-галузевий наказ єдиний — це Умови оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення, затверджені спільним наказом Мінпраці та МОЗ від 5.10.2005 р. № 308/519 (далі – Умови № 308/519).

Життя стрімко летить уперед, але багато з реалій сьогодення «не прописалися» офіційно в Умовах № 308/519. До того ж у цьому документі на сьогодні вистачає нормативних прогалин і недоліків, які вже давно потребували удосконалення та виправлення. Тож наказ, що коментується, якраз і направлений на те, щоб упорядкувати та дещо прояснити ситуацію з певних «оплатних» питань.

Відразу зауважимо, що усі зміни, внесені наказом, що коментується, застосовуються з 21.07.2017 р. (тобто з дня його офіційного опублікування).

Розглянемо ці зміни докладніше

Виключена професійна назва роботи «начальник штабу цивільної оборони»

Нагадаємо: з 1.10.2015 р. згідно з наказом Мінекономрозвитку і торгівлі від 2.09.2015 р. № 1084 із Класифікатора професій ДК 003:2010, затвердженого наказом Держспоживстандарту України від 28.07.2010р. №327 (далі – Класифікатор професій ДК 003:2010) виключена професійна назва роботи «начальник штабу цивільної оборони» (код 1210.1), яка значилася у професійній групі «Керівники підприємств, установ та організацій».

Між тим одночасно Класифікатор професій ДК 003:2010 поповнився новою професійною назвою роботи «фахівець з питань цивільного захисту» (код 2149.2), яку віднесено до професійної групи «Професіонали в інших галузях інженерної справи».

З огляду на зазначене, у штатних розписах закладів охорони здоров'я необхідно було посади «начальник штабу цивільної оборони» та «інженер штабу цивільної оборони» замінити на посади «фахівець з питань цивільного захисту»*. На це, зокрема, звертали увагу фахівці МОЗ у листі від 21.12.2015 р. № 10.03.67/39947.

Отже, оскільки «цивільна оборона» стала «цивільним захистом», а посади «начальник штабу цивільної оборони» більше не існує, тому ця посада повинна бути виключена з таблиці п.п. 2.2.1 Умов № 308/519 (позиція 7), що нарешті і здійснено п.п. 1 п. 1 наказу № 825/531.

Підвищення окладу «за шкідливість» — 15,25, 30%...

Наказом, що коментується, приведено у відповідність між собою норми п.п. 1 п.п. 2.4.5 та додатків 3, 4, 5 до Умов № 308/519.

Зауважимо, що відповідно до п.п. 1 п.п. 2.4.5 Умов №308/519 посадові оклади (тарифні ставки) працівників закладів охорони здоров'я та їх структурних підрозділів підвищуються у зв'язку зі шкідливими і важкими умовами праці. Перелік закладів (підрозділів), робота в яких дає право на підвищення посадових окладів (ставок) у зв'язку зі шкідливими та важкими умовами праці (із зазначенням відсотка підвищення окладу «за шкідливість»), наведено у додатках 3, 4, 5 до Умов № 308/519.

Так ось, згідно з п.п. 4.1 додатка 3 до Умов № 308/519 робота у спеціалізованих закладах охорони здоров'я та структурних підрозділах закладів, які здійснюють діагностику туберкульозу і надають лікувально-профілактичну допомогу хворим на активну форму туберкульозу, дає право отримувати підвищення посадового окладу «за шкідливість» у розмірі 30 %.

У свою чергу, згідно з п.п. 5.1 додатка 3 до Умов № 308/519 робота у спеціалізованих закладах охорони здоров'я та структурних підрозділах закладів, які здійснюють діагностику туберкульозу і надають лікувально-профілактичну допомогу хворим на заразну форму туберкульозу, дає право отримувати підвищення посадового окладу «за шкідливість» у розмірі 60 %

Зазначимо, що обидва підвищення окладу «за шкідливість» працівникам проти-туберкульозних закладів, як у розмірі 30 %, так і у розмірі 60 % посадового окладу, були впроваджені ще у 2011 році (спільний наказ Мінсоцполітики та МОЗ від 19.07.2011 р. №284/424). При цьому у п.п. 1 п.п. 2.4.5 Умов № 308/519 йшлося про можливість встановлення підвищення «за шкідливість» лише у розмірі 15 та 25 %, що, звісно, не відповідає нормам додатка 3 до Умов № 308/519. Пунктом 2 наказу № 825/531 така невідповідність виправлена, і відтепер п.п. 1 п.п. 2.4.5 Умов № 308/519 також містить інформацію про можливість 30- та 60-відсоткового підвищення посадового окладу у зв'язку зі шкідливими і важкими умовами праці.

Також працівники закладів (підрозділів) Центрів з профілактики та боротьби зі СНІДом також мають право на підвищення посадових окладів на 60 %.

Крім того, відтепер не лише медичні сестри відділень анестезіології, інтенсивної терапії (п. 2.8 додатка 3 до Умов № 308/519) та психотерапевтичних кабінетів амбулаторно-поліклінічних закладів (п. 2.18 додатка 3 до Умов № 308/519) мають право на підвищення «за шкідливість» у розмірі 15 % посадового окладу. До цього переліку додані й фахівці з базовою та неповною вищою медичною освітою зазначених структурних підрозділів.

Нагадаємо: до вказаної професійної групи належать професії, які вимагають від працівника кваліфікації за дипломом про вищу освіту, що відповідає рівню молодшого спеціаліста, бакалавра або спеціаліста, який проходить післядипломну підготовку (стажування або інтернатуру). Номенклатуру спеціальностей фахівців з базовою вищою та неповною вищою медичною освітою затверджено наказом МОЗ «Про атестацію молодших спеціалістів з медичною освітою» від 23.11.2007р. № 742.

Підвищення за наявність кваліфікаційної категорії головному фельдшеру

Наказом, що коментується, внесено зміну до п.п. «б» п.п. 2.4.1 Умов № 308/519. Зазначена норма відтепер передбачає можливість встановлення підвищення окладу за наявності кваліфікаційної категорії головному фельдшеру.

Зауважимо, що у більшості закладів охорони здоров'я є посада головної медичної сестри, і лише в центрах екстреної медичної допомоги та медицини катастроф (колишніх станціях швидкої медичної допомоги) аналогічна цій посаді – посада головного фельдшера. Оскільки зазначена посада не була передбачена в п.п. «б» п.п. 2.4.1 Умов №308/519, то контролюючі органи вважали встановлення посадового окладу головному фельдшеру на рівні головної медичної сестри (з урахуванням підвищення за кваліфікаційну категорію) порушенням.

Нагадаємо, що тарифний розряд для керівної посади «головний фельдшер» встановлюється відповідно до п.п. 2.2.1 Умов № 308/519 (позиція 2). При цьому кваліфікаційні характеристики для зазначеної посади Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров'я», затвердженим наказом МОЗ від 29.03.2002р. № 117(зі змінами) (далі – Довідник № 117), не встановлено.

Проте для їх визначення можна використовувати кваліфікаційні характеристики, встановлені для посади «головна медична сестра»* (п. 4 розд. «Керівники» Довідника №117). До того ж нещодавно наказом МОЗ від 02.03.2017 р. № 198 до Довідника № 117 було внесено зміни щодо визначення кваліфікаційних характеристик зазначеної посади.

Крім того, у цьому питанні слід керуватися наказом МОЗ «Про заходи щодо удосконалення надання екстреної медичної допомоги населенню України» від 29.08.2008 р. № 500 (у редакції наказу МОЗ від 07.12.2012 р. № 1020 «Про внесення змін до наказу МОЗ від 29 серпня 2008

року № 500), яким затверджено Примірне положення про головного фельдшера станції швидкої та невідкладної медичної допомоги.

Отже, саме враховуючи зазначене, в оновленому п.п. «б» п.п. 2.4.1 Умов № 308/519 посада «головний фельдшер» вказана в дужках, відразу після посади «головна медична сестра».

Сестра-господарка – сестра-господиня

Відповідно до п. 3 наказу, що коментується, у тексті Умов № 308/519 назву посади «сестра – господарка» замінено на «сестра-господиня». Пояснимо, у зв'язку з чим Мінсоцполітики та МОЗ внесли таку зміну.

Річ у тім, що п.п. 2.2.11 Умов № 308/519 визначено умови оплати праці для посади «сестра-господарка». Так, працівнику, який обіймає зазначену посаду, встановлюється 4-й тарифний розряд за ЄТС. Крім того, додаток 3 до Умов № 308/519, який визначає перелік посад, робота на яких дає право на підвищення посадових окладів (ставок) у зв'язку зі шкідливими та важкими умовами праці, також, серед інших, містить посаду «сестра-господарка». Проте кваліфікаційних вимог для такої посади на нормативному рівні не встановлено.

У свою чергу, Довідником №117 передбачені кваліфікаційні вимоги для посади «сестра-господиня». Так, працівник, який претендує на зазначену посаду, повинен мати: повну або базову загальну середню освіту та підготовку на робочому місці, без вимог до стажу. До того ж саме назву посади «сестра-господиня» містить розділ «Технічні службовці» Класифікатора професій ДК 003:2010.

Тому керівникам закладів і установ, у штатному розписі яких передбачено посаду «сестра-господиня», доводилося стикатися з таким запитанням: посаду з якою назвою все ж таки вводити до штату: «сестра-господиня» чи «сестра-господарка»?

Відповідь на це запитання обидва міністерства надали шляхом внесення відповідних змін до Умов №308/519. Відтепер і у п.п. 2.2.11 цих Умов і у переліку посад, встановлених додатком 3 до Умов №308/519, передбачена виключно посада «сестра-господиня». Таким чином, «оплатні» моменти для зазначеної посади приведені у відповідність до норм Класифікатора професій ДК 003:2010 та Довідника №117.

«Безперервна» надбавка — за однією з підстав

Наказом, що коментується, додано «обмежуюче» доповнення до абз. 2 п. 4.6 Умов №308/519, який в оновленому вигляді відтепер передбачає, що працівникам, які мають право на надбавку за тривалістю безперервної роботи за двома та більше підставами, така надбавка встановлюється за однією з підстав

Що стосується інших змін, внесених наказом, який коментується, то серед них слід відзначити те, що оновленим п.п. 3.1 п. 3 додатка 2 до Умов №308/519 Центр громадського здоров'я МОЗ віднесено до I групи з оплати праці. Зауважимо, що зазначена установа була утворена відповідно до наказу МОЗ від 18.09.2015 р №

Усі ж інші зміни мають суто уточнюючий характер. Ці текстові уточнення пропонуємо переглянути у таблиці.

Редакція словосполучень Умов №308/519, що діяла до 21.07.2017 р.	Редакція словосполучень Умов № 308/519, що діє з 21.07.2017 р.	Яку норму Умов № 308/519 змінено
«госпіталі для інвалідів (Вітчизняної) війни» ¹	«госпіталі (центри) для ветеранів війни»	п.п. 4 п.п. 2.4.5; позиція 3 таблиці додатка 2; п. 2.1 додатка 3
«лабораторні центри Держсанепідслужби України» ²	«лабораторні центри»	п.п. 5 п.п. 2.4.5; позиція 11 таблиці додатка 2; позиція 2 таблиці 1 додатка 5
«медпункти»	«пункти охорони здоров'я (здоровпункти)» ³	пп. 2.4 та 2.14 додатка 3
«працівників закладів охорони здоров'я, які були в підпорядкуванні III Головного управління МОЗ СРСР»	«працівників закладів охорони здоров'я, що зайняті обслуговуванням працівників об'єктів з особливим режимом роботи на підставі договору про таке обслуговування, перелік яких визначений постановою КМУ від 11.07.2002 року № 973»	п.п. 2 п.п. 2.4.6 ⁴

¹ На сьогодні в Україні залишилося близько 43 тис. інвалідів Вітчизняної війни, але маємо велику кількість поранених та інвалідів АТО, які лікуються та проходять реабілітацію у зазначених госпіталах.

² З прийняттям постанови КМУ «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» від 10.09.2014 р. № 442 Держсанепідслужбу було ліквідовано, а лабораторні центри, що входили до її складу, приєднано до Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів.

³ Ця зміна приведена у відповідності до наказу МОЗ «Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських, провізорських посад та посад молодших спеціалістів з фармацевтичною освітою у закладах охорони здоров'я» від 28.10.2002 р. № 385, у якому передбачено заклад «здоровпункт».

⁴ За часів незалежності заклади охорони здоров'я, які були в підпорядкуванні III Головного управління МОЗ СРСР, неодноразово реорганізовувалися або взагалі були ліквідовані. Проте деякі заклади залишилися, тому з метою збереження підвищеної оплати праці працівникам зазначених закладів, зайнятих обслуговуванням працівників об'єктів з особливим режимом роботи (тих, хто обслуговує атомні станції, підприємства оборонної промисловості тощо), цей підпункт Умов № 308/519 викладено у новій редакції.